

Nr 274.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag
å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41
till Statens sjuksköterskeskola: Utrustning; given
Stockholms slott den 23 maj 1941.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 23 maj 1941.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och ecklesiastikdepartementen anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller:

Den 9 april 1937 uppdrog Kungl. Maj:t åt medicinalstyrelsen att verkställa utredning och avgiva förslag rörande inrättande i Stockholm från och med budgetåret 1938/39 av en statens sjuksköterskeskola. Med skrivelse den 15 oktober 1937 inkom medicinalstyrelsen med en förberedande utredning rörande den ifrågasatta skolan, däri styrelsen uppdragit riktlinjer för anordnande av en permanent statlig sjuksköterskeskola samt föreslog uppförande av en särskild byggnad för skolans räkning, förslagsvis belägen i närheten av karolinska sjukhuset å Norrbacka.

Bihang till riksdagens protokoll 1941. 1 saml. Nr 274.

Med anledning av medicinalstyrelsens förslag uppdrog Kungl. Maj:t den 26 november 1937 åt byggnadsstyrelsen att i samråd med medicinalstyrelsen utarbeta ritningar och kostnadsförslag för uppförande av ifrågavarande nybyggnad. Enligt byggnadsstyrelsens slutliga, den 6 mars 1939 avlämnade kostnadsförslag skulle kostnaderna för byggnadens uppförande uppgå till 1,350,000 kronor. Byggnadsstyrelsens förslag granskades sedermera av 1940 års civila byggnadsutredning, som med skrivelse den 2 december 1940 överlämnade en promemoria rörande granskningen med en reviderad byggnadsplan, vars genomförande beräknades draga en kostnad av högst 875,000 kronor.

Av de för ändamålet erforderliga medlen hava av riksdagen anvisats *dels* på förslag av Kungl. Maj:t i proposition den 10 mars 1939, nr 199, ett reservationsanslag av 200,000 kronor för budgetåret 1939/40, *dels ock* på förslag av Kungl. Maj:t i proposition den 3 januari 1941, nr 2, å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 ett reservationsanslag av 695,000 kronor.

I skrivelse den 7 februari 1941 har *statens sjuksköterskeskolas styrelse*, under förmälan att styrelsen under hand erhållit i uppdrag att inkomma med beräkningar rörande de blivande kostnaderna för inredning och utrustning av elevhemmet och skolbyggnaden, anfört i huvudsak följande.

Enligt vad styrelsen inhämtat, har utarbetandet av ritningar och kostnadsberäkningar fortskridit så långt, att dessa kunna beräknas vara färdiga under nästkommande mars månad. För att utrustningen skall vara färdig, då byggnaden kan tagas i bruk, böra möbler och dylikt beställas samtidigt med att byggnadens uppförande påbörjas. Ur vissa synpunkter är det även önskvärt, att linne och textilutrustning anskaffas så snart som möjligt, då elever och personal vid skolan kunna utföra sömnadsarbete därpå på lediga stunder och därigenom förbilliga färdigställande av viss del av nämnda utrustning.

För uppställandet av erforderliga kostnadstabläer för möbler, armatur och gardiner har styrelsen samarbetat med arkitekt G. Birch-Lindgrens arkitektkontor och med möbelarkitekt G. Ander, som nyligen varit behjälplig vid inredningen av personalbostäder vid Serafimerlasarettet. Styrelsen har vidare för jämförelse inhämtat uppgifter rörande *dels* kostnaderna för inredningen av Karolinska sjukhusets elevhem *dels ock* kostnaderna för de nyinredningar, som under de senare åren verkställts å vissa sjuksköterskeskolor såsom Sophiahemmet, Göteborgs sjuksköterskeskola och sjuksköterskeskolan vid Akademiska sjukhuset i Uppsala, varigenom värdefulla upplysningar erhållits. Styrelsen vill emellertid framhålla vanskligheten av dylika jämförelser mellan skolor av detta slag på grund av olika lokala förhållanden, under vilka de arbeta.

Vid kostnadsberäkningarna för inredningen av den planerade nybyggnaden har av arkitekt Birch-Lindgren utarbetade utkast till nya ritningar, uppgjorda i huvudsaklig överensstämmelse med den av 1940 års civila byggnadsutredning uppgjorda reviderade byggnadsplanen, legat till grund. Kostnaderna för inredningen beräknas enligt förslaget uppgå till en summa av 154,000 kronor. Detta förslag är i huvudsak uppgjort efter dagens prisnivå. Huru stor marginal, som erfordras för att täcka antagliga prisstegringar, är för närvarande omöjligt att beräkna.

På grund av den korta tid, som styrelsen haft till sitt förfogande för fullgörande av uppdraget, äro de lämnade uppgifterna rörande den erforderliga inredningen ävensom kostnadsberäkningarna synnerligen approximativa.

Med hänsyn till svårigheterna att för närvarande erhålla fullgott material

till skäliga priser har vid beräkningen av sådan utrustning som t. ex. textilvaror m. m. inga reservförråd medtagits, varför en komplettering senare torde erfordras.

Efter beslut av 1939 års urtima riksdag erhöll styrelsen ett anslag av 15,000 kronor för utrustning av provisoriska elevbostäder m. m. Vid de gjorda beräkningarna har styrelsen tagit hänsyn till den utrustning, som genom nämnda anslag blivit anskaffad med viss reduktion för renovering för m.

I ärendet hava utlåtanden avgivits av byggnadsstyrelsen och medicinalstyrelsens materielnämnd.

Byggnadsstyrelsen förklarar sig i skrivelse den 11 mars 1941 i huvudsak intet hava att erinra mot vare sig den uppgjorda planen för möblering och inredning eller kostnadsberäkningen. Styrelsen ifrågasatte emellertid, huruvida inköp av flygel borde ske. Inredning av cykelgarage i källaren borde tillsvidare kunna anstå. Slutligen fann styrelsen föreslagna markiser kunna utbytas mot fördragsgardiner. Beträffande de beräknade kostnaderna framhöll styrelsen, att ett fåtal poster, såsom för bokhyllor m. m. för biblioteket, syntes väl höga men att övriga poster vore förhållandevis låga, varför styrelsen ej funne sig böra förorda någon reducering av de angivna beloppen, allrahelst som priserna kunde tänkas hava stigit vid den tidpunkt, då inventarierna m. m. komme att anskaffas.

Medicinalstyrelsens materielnämnd anför i skrivelse den 8 april 1941 bland annat följande.

För utrustning av skolan har styrelsen i sin framställning beräknat ett belopp av 154,000 kronor. Läggas härtill värdet av redan anskaffad utrustning, omkring 10,000 kronor, kommer den totala kostnaden att uppgå till 164,000 kronor. Fördelas denna kostnad på det antal elever, som skola vara förlagda i skolan, eller 56, blir kostnaden per elevplats cirka 2,900 kronor. Härvid är att märka, att vissa utrymmes- och utrustningsbehov måste beräknas för ett större antal elever än som vid varje tidpunkt är boende på skolan. Kostnaden för ett elevrum (för två elever) har beräknats till 1,200 kronor. Materielnämnden har icke kunnat undgå att finna dessa kostnader påfallande höga.

Vid granskning inom nämnden av det uppgjorda utrustningsförslaget har nämnden vad utrustningens allmänna standard beträffar funnit denna vara högre än vad som kan anses motiverat. Vid en undervisningsanstalt av detta slag, där undervisningen därtill är kostnadsfri, torde allt böra undvikas, som går utöver vad ändamålsenlig enkelhet och önskvärd sparsamhet kräva. Om detta är önskvärt redan i normala tider, torde kravet framträda så mycket starkare under nu rådande förhållanden.

Materielnämnden, som icke ansett, att det framlagda förslaget bör läggas till grund för beräkningen av anslag, har låtit upprätta nytt förslag till utrustning för skolan. Förslaget har uppgjorts av möbelarkitekten V. E. Rieger.

Materielnämnden anser de i samband med dels uppförandet av Karolinska sjukhuset dels ock planerandet av det s. k. Södersjukhuset i Stockholm kunna erfarenheterna i fråga om standardisering vid anskaffande av utrustning böra utnyttjas. Samarbeta mellan sjukhusförvaltningarna för nämnda båda sjukhus torde etableras för åstadkommande av gemensamma modeller till fast och lös inredning. Nämnden hade i skrivelse till direktionen för Karolinska sjukhuset och till Södersjukhusets byggnadskontor gjort förfrågan, huruvida rit-

ningar till möbler m. m. som utarbetats för nämnda sjukhus, finge — utan annan ersättning än för kopiering — begagnas även för statens sjuksköterskeskolas räkning. På dessa förfrågningar hade jakande svar ingått. Nämnden ansåge, att sjuksköterskeskolan borde begagna sig av dessa erbjudanden.

Beträffande det av materielnämnden framlagda utrustningsförslaget anför nämnden:

Det genom nämndens försorg upprättade utrustningsförslagens à-priser äro desamma som helt nyligen gällt vid anskaffning till bland annat Karolinska sjukhuset och Södersjukhuset. Upphandlingen har därvid i huvudsak skett direkt från tillverkaren. Då de partier, som erfordras för sjuksköterskeskolan, äro relativt små, torde det för att ernå fördelaktiga priser vara lämpligt, att upphandlingen sker tillsammans med annan liknande anskaffning för statens räkning.

Tillverkningen av vissa möbler samt av sängutrustning torde i enlighet med gällande bestämmelser böra anförtros åt fångvårdens arbetsdrift.

Utrustningsförslaget slutar på 102,000 kronor inklusive beräknad omsättningskatt. Då det torde komma att dröja ännu någon tid, innan anskaffningen kan igångsättas, synes försiktigheten bjuda, att visst belopp, förslagsvis 5,000 kronor, beräknas för prisstegringar på vissa varor. För utrustningen skulle således enligt nämndens mening böra beviljas 107,000 kronor.

Vissa i styrelsens förslag upptagna poster, avseende fast inredning, vilka enligt gängse praxis böra belasta anslag till byggnadens uppförande, hava icke upptagits i nämndens utrustningsförslag.

Nämnden vill instämma i vad byggnadsstyrelsen i den 11 mars 1941 avgivet yttrande anført beträffande anskaffande av flygel, cykelgarage och markiser.

I anledning av vad medicinalstyrelsens materielnämnd anført har styrelsen för statens sjuksköterskeskola ånyo utlåtit sig i ärendet och därvid anført bland annat följande:

Styrelsen har i princip intet att invända emot de föreslagna åtgärderna rörande gemensam upphandling, därest dylikt samarbete kan åvägbringas vid den tidpunkt, då anskaffning skall äga rum för skolans räkning samt under förutsättning att styrelsen beredes tillfälle medverka vid uppgörande av förslag till modeller m. m. Styrelsen anser det också lämpligt, att viss utrustning anförtros åt fångvården. Vad det nya förslaget i övrigt angår, synas de påtalade förenklingarna i allmänhet innebära att en del inventarier uteslutits. Med hänsyn till nu rådande förhållanden har styrelsen i huvudsak intet att erinra mot den föreslagna reduceringen, under förutsättning likväl att det senare kan bliva tillfälle att komplettera utrustningen. Styrelsen vill emellertid framhålla önskvärheten av, att materielnämndens förslag utökas med vissa i detsamma uteslutna inventarier.

Sålunda bör i utrustningen för den lilla lärosalen upptagas 32 läs- och skrivbord för eleverna, liksom även arbetsbord i skolköket för eleverna och en skänk för porslin och husgeråd. Vad slutligen angår möbleringen av eleverrummen upptager styrelsens förslag ett skrivbord, en sekretär, avsedd att användas även såsom byrå, samt ett nattduksbord. I materielnämndens förslag har sekretären ersatts med ett skrivbord och det lilla bordet slopats. Styrelsen anser det angeläget, att en sekretär med två lådor anskaffas för varje rum, så att eleverna erhålla nödigt utrymme för förvaring av vissa klädespersedlar. Även det av styrelsen föreslagna lilla bordet bör anskaffas. I övrigt anser sig styrelsen kunna godtaga de av materielnämnden föreslagna inskränkningarna och förenklingarna.

Departementschefen.

Då, enligt vad jag erfarit, statens sjuksköterskeskolas nybyggnad beräknas bliva färdig att tagas i bruk den 1 juli 1942, torde redan nu medel böra ställas till förfogande för anskaffande av utrustning till skolbyggnaden och elevhemmet. Kostnaderna härför ha av skolans styrelse beräknats belöpa sig till 154,000 kronor, i vilket belopp dock ej inräknats ett anslag av 15,000 kronor, som anvisats av 1939 års urtima riksdag för utrustning av provisoriska elevbostäder m. m. Medicinalstyrelsens materielnämnd, som föreslagit vissa inskränkningar och förenklingar i utrustningen, har därjämte ansett det av skolans styrelse äskade beloppet kunna väsentligt reduceras genom att upphandlingen skedde tillsammans med annan liknande anskaffning för statens räkning samt genom att man utnyttjade de fördelar, som en standardisering erbjöde. Enligt ett av materielnämnden utarbetat förslag skulle erforderlig utrustning sålunda kunna anskaffas för ett belopp av 107,000 kronor.

Sistnämnda förslag anser jag kunna läggas till grund för uppskattning av det för utrustningen av skolan erforderliga anslaget. Emellertid bör i enlighet med skolstyrelsens förslag härutöver anskaffas ytterligare viss av skolans styrelse såsom erforderlig ansedd utrustning, varför det av materielnämnden äskade beloppet bör avrundas uppåt till 110,000 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens sjuksköterskeskola: Utrustning* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 110,000;

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Anders Lundstedt.